

Moğolistan'dan Turfan'a 'Türkçe': Alan Çalışmalarından Örnekler (2000 -2023)

Mehmet Ölmez

İstanbul Üniversitesi

Yer: İİSBF, A-130

Tarih: 16 Nisan 2026, Perşembe

Saat: 16:30–17:30

Konuşma Özeti

Türk dili ile ilgili her tür bilginin somut - kapsamlı ilk verileri Moğolistan'daki II. (Doğu) Türk Kağanlığından kalma yazıtlardır. Bunu, onlardan daha zengin bir 'veri bankası' ile Eski Uygurca, daha dar verilerle Karahanlı döneminden kalma yazmalar izler. Türk dilin dağılım alanı ise eskiden bugüne çok değişir. İlk kayda geçtiği Orhon havzasında bugün görülmesi de komşu bölgelerde (Moğolistan'ın doğusu, batısı) halen konuşulmaktadır. Bugün Türk dilinin 25 kolu vardır. Konu 'Altay Dilleri'nin dışındadır, yani böyle bir dil ailesi yoktur, ancak 'Türk Dilleri Ailesi' vardır. Bu diller de kişisel alan çalışmaları çerçevesinde konuşmada ele alınacaktır.

Biyografi

Yüksek lisans ve doktora çalışmalarını 1985–1994 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi'nde tamamladı; bu süreçte Talat Tekin ve Klaus Röhrborn danışmanlığında Eski Uygurca Altun Yaruk (Altın Işık Sutrasi) ve Xuanzang Biyografisi üzerine çalıştı. 1991–1994 yılları arasında DAAD bursiyeri olarak Göttingen Üniversitesi'nde araştırmalar yaptı; burada Klaus Röhrborn ve Gerhard Doerfer ile birlikte Moğolistik, Budizm ve Türkoloji alanlarında uzmanlaştı. Ayrıca Göttingen Üniversitesi ve Pekin'deki Minzu University of China'da misafir profesörlük yapmıştır, 2001 yılından itibaren Boğaziçi Üniversitesi'nde misafir araştırmacıdır.

HİCOS (Halil İnalçık Osmanlı Araştırmaları Merkezi) ve OTTEM (Oğuz Tansel Türk Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi) Ortak Etkinliğidir.

Konuşma Dili Türkçedir.